

nimální. Proto již v některých státech mají zákonodárnou moc v rukou ne náhodně zvolení představitelé, ale svědomitě a účelně k tomu úkolu připravené sbory, jmenované nejvyšším hodnostářem státu.

Do dnes existuje demokratický system, který připouští v některých státech, že hlavu státu volí lid prostřednictvím svých zástupců: Zvýšiti moc lidu a připustiti, aby lid sám volil hlavu státu, jehož prostřednictvím by pak lid si zvolil své zákonodárce. Demokratický system zůstane zachován, když účast lidu na vládě bude nepochybnou ve volbě presidenta přímo lidem. Celý organismus státní bude zabezpečen před otřesy náhlých změn i krisí, když lidem zvolený president sám — veden zájmy státu — vybere si lidi nejlepší a nejosvědčenější k stanovení práv ve státě. Síla státu i štěstí obyvatelstva mají býti podkladem k ústavním změnám. Změna ústavního systemu na system výše proponovaný, při obrácené kompetenci, spočívající v tom, že ne parlament bude voliti presidenta, ale president sám vyvolí si zákonodárný sbor, zajistí občanstvu trvalý klid a stálost vlád, jež jest nezbytnou pro tvořivou práci, zejména v mladých státech. Zárukou před zneužitími bude volba presidenta na čas přísně vymezený všeobecným a co nejvíce demokratickým hlasováním. Politiku negace nutno nahraditi upřímnými jednáními o tematech sporných otázek, v kterýchžto poradách by dominovala snaha, aby při ústavních změnách neuplatňovaly se zájmy stran, ale postaveno bylo nade vše blaho všech občanů a síla státu.

Přeložil Vojtěch J. K o s n a r.

Trestní řízení příkazní v právu správním.

Dr. Miloslav H o r k a (Praha).

Dosavadní platné právo správní znalo trestní řízení příkazní (mandátní) jednak v ustanovení § 147a) živn. řádu, jednak v zákoně o zvířecích nálezích a v poslední době také bylo zavedeno zákonem o motorových vozidlech (č. 124/1931 Sb. z. a n.). Vládní osnova trestního správního řízení a práva, zpracovaná ministerstvem vnitra, zavádí všeobecně trestní řízení příkazní v §§ 65—68. Buduje se tu na dosavadních předpisech jednak býv. práva uherského (trestní policejní právo), jednak na předpisech zvláště v § 147a) živn. řádu.

Nově zaváděný trestní příkaz je fakultativním ustanovením vedle obligatorního trestního řízení normálního. Důvodová zpráva k vládní osnově právem podotýká, že je zapotřebí při určitých hromadně páchaných menších správních přestupcích určitého ulehčení pro správní úřad tím, že se neprovádí nor-

mální trestní řízení, nýbrž již na základě oznámení učiněného veřejným orgánem neb veřejným úřadem vysloví se nález ve formě pokuty, kterou odsouzená strana krátkou cestou zapraví.

Použití trestního příkazu je vyloučeno tenkrát, je-li trestní řízení vedeno proti osobám mladistvým, neb při předvedení a taaké, je-li účelnější zavéstí řádné trestní řízení.

K vydání trestního příkazu předpokládá vládní osnova oznámení veřejného úřadu neb orgánu na základě přímého služebního pozorování úplně shodně podle dosavadních předpisů živn. řádu. Odchylně od nynějších předpisů navrhuje vládní osnova také v § 65, odst. 2 použití trestního příkazu, pakliže oznámení podala j i n á o s o b a, než veřejný orgán tenkrát, je-li přestupek prokázán veřejnou neb soukromou listinou.

Samozřejmě je, že trestní příkaz musí obsahovati vedle oznámení orgánu, přestupku a předpisu zákonného, jenž byl překročen, také jméno obviněného, částku pokuty, jež se obviněnému vyměřuje a potvrzení o vybrání pokuty, jakož poučení o opravných prostředcích.

Zajímavé jsou druhy opravných prostředků, jež vládní osnova připravuje. Kromě normálního odvolání, možno podati také »o d p o r«, který však může míti podle § 67 vl. osnovy dvě funkce. Odpor je buď opatřen tvrzením strany a uvedeny jsou v něm průvodní prostředky, které mají za účel zavéstí řádné důkazní řízení a pak tento odpor má za následek suspensí trestního příkazu a zavedení řádného trestního řízení, při čemž obsah odporu může být považován za ospravedlnění jako výslech strany. Dále v odporu může si obviněný stěžovati pouze do výměry uložené trestu a nebo výroku o propadnutí věci, či náhradě škody, a v tom případě nezavede se již nové trestní řízení, n ý b r ž j e s t o d p o r p o v a ž o v a t i i h n e d z a o d v o l á n í a předloží se tudíž odvolací stolici (druhá funkce »odporu«).

V zavedeném trestním řízení pak nemá již úřad přihlížeti k vydanému trestnímu příkazu.

Po zaplacení pokuty nelze podati opravný prostředek proti trestnímu příkazu.

K vybrání pokuty, jakož i k vydávání trestních příkazů mohou býti zmocněny orgány veřejné moci (četnictvo, policie, zřízení bezpečnostní služby lesní, vodní, polní a podob.) a to příslušným politickým úřadem.

Jinak v celku ponechány dosavadní předpisy v platnosti, pokud jsou shodně upraveny nynějšími předpisy zákonnými s tím však, že lhůta k odporu, kterou stanoví § 147 živn. řádu dobou 8 dnů vzhledem k jednotnosti stanovených lhůt unifikuje se na lhůtu 15ti denní.

Podá-li strana průvodní prostředky (důkazy) provede úřad řádné řízení nehledě k obsahu příkazu trestního, nebo již k uloženému trestu v trestním příkaze.

V zájmu stran bylo ustanoveno v § 67 vl. osnovy, že možno podati odpor nejen písemně, nýbrž také ústně u úřadu. Podobné příkazné řízení provádí se nyní již podle zákona č. 124-1931 Sb. z. a n. při trestání přestupků předpisů o jízdě motorovými vozidly a v praxi se dosti osvědčilo.

Zajímavé je, že trestní řízení správní má se vztahovati také podle § 131 a násl. vlád. osnovy na trestní řízení před úřady samosprávnými, t. j. obecními. Proto bude také platiti řízení mandátní (příkazní) i před těmito úřady, ovšem za předpokladu, že orgány obecní policie budou zmocněny od příslušného služebního úřadu. Trestní příkazy bude podle § 134 vl. osn. vydávati starosta obce, neb jeho náměstek.

Tím zavádí se všeobecně do dosavadního trestního práva správního instituce, která dosud nebyla příliš praktikována právě pro nedostatek zmocnění orgánů veřejné služby k okamžitému vybrání pokuty za předpokladu, že obviněný spokojí se s vyměřeným trestem. Dosavadní praktikování trestního řízení mandátního při přestupcích zákona o jízdě motorovými vozidly ukázalo, že lze účelným způsobem ulehčiti veřejné správě, pakliže bude tohoto zkráceného řízení praxí náležitě použito.

K problému hierarchie právního řádu.

Dr. Hynek Bulín ml. (Brno).

(Dokončení.)

II. Vertikální a horizontální hierarchie právních norem.

V I. kapitole byla nastíněna t. zv. vertikální hierarchie právních norem. Teorie o hierarchii norem¹⁾ není dosud úplně propracována. Běžná nauka právní se otázkou stupňovitosti právního řádu příliš nezabývala, nestarajíc se hrubě o formálně logickou soustavu práva a spokojujíc se tradičním dělením státních funkcí na zákonodárství, soudnictví a exekutivu. Teprve t. zv. ryzí nauka právní, vycházejíc ze základního pojmu právní normy a ukazujíc, jak nejrozmanitější zjevy právní lze zahrnouti pod tento základní pojem, dokázala na jedné straně buď naprostou neudržitelnost mnohých rozdílů, považovaných od nepaměti za »zásadní« (na př. rozdíl práva veřejného a soukromého) nebo aspoň relativnost a plynulost rozdílů jiných (na př. rozdíl práva objektivního a subjektivního), na druhé straně však musila právě proto určití skutečné formální i obsahové vztahy různých norem mezi sebou.

¹⁾ V německé literatuře se mluví o t. v. »Stufentheorie«. Za jejího vlastního zakladatele a průkopníka se považuje Merkl (srov. zejména jeho spis »Die Lehre von der Rechtskraft« 1923).